

Ових дана у медијима циркулише вест [\[1\]](#) о томе како су се нотароши смиловали да смање цену овере појединих докумената. Према тим вестима министар се са нотарошима „договарао“ колико ће да износи овера заложних изјава, иако га члан 135. Закона о јавном бележништву искључиво овлашћује да донесе јавнобележничку тарифу.

[\[2\]](#)

Занимљиво је да када адвокатска комора има проблем са радом министар се са њом не договара него адвокатима прети (иако на то нема право), а са нотарошима се договара (иако то уопште није дужан). Порекло ове разлике у третману двају посленика правне професије није предмет овог текста па то нећу коментарисати.

Ова вест подстакла ме је да мало напишем о једној појави која одавно стеже и гуши нормалан развој и битисање Србије. Та појава је монополизација друштвених токова. Нотароши су ту само врх леденог брега и само један од видова ове погубне појаве.

Реч монопол је сложеница од две грчке речи: монос (један) и полеин (продавати). Из елементарне економске теорије знамо да су монополи смрт за слободно привређивање. Ако се на неком тржишту створе носиоци искључивог права на давање или прихватање понуде то тржиште ће брзо пропасти и престати да постоји. Ово стога што у таквој ситуацији нико осим носиоца права на ексклузиву, такве економска наука назива монополистима, није заинтересован да привређује. Монопол је стање када на тржишту нема слободне конкуренције односно када на тржишту постоје само монополисти. Сви остали се повлаче са тржишта у мери у којој је оно монополисано јер у тој мери губе интерес да се на њему налазе. Смањење обима учешћа на тржишту води постепеном уништавању тог истог тржишта. На крају, када на тржишту остану само монополисти тржиште је мртво. Оно не постоји.

Као што може да се монополише тржиште роба тако могу да се монополишу и други

Пише: Бранислав Ристивојевић
понедељак, 29 септембар 2014 10:25

друштвени токови. Српско друштво и токови у њему су на жалост по Србију и њене грађане премрежени друштвеним монополима са свим штетним последицама које из тог стања произилазе. Те последице (заостајање, пропадање и на крају смрт појединих токова у српском друштву) су аналогне оним које смо описали дајући општу економску слику монополисаног тржишта.

Као примере наводимо странце из арапских земаља који су уз помоћ садашње власти монополисали обрадиво пољопривредно земљиште и градско грађевинско земљиште. [3]
Томе треба додати ваздушни саобраћај.

[4]
Субвенције на привредна улагања су монополисана у корист страних улагача, а домаћи су били искључени.

[5]
Фијат је најбољи пример. Уредбом Цветковићеве владе из 2009. године монополисано је тржиште ђубрива у корист малог броја привилегованих предузећа.

[6]
Увоз дуванских производа у Србију је монополисан у корист хрватског предузећа ТДР из Ровиња.

[7]
Трговина нафтом и дериватима је монополисана на тај начин што је држава прописала административне услове за бављење овом врстом трговине у виду обавезе располагања предимензионираним складишним капацитетима за исту робу, а које може да испуни само изузетно мали број привилегованих предузећа.

[8]
Откад су менаџери монополисали места у фудбалској репрезентацији, фудбал нам пропада.

[9]
Потпуно исто се дешава и у клупском фудбалу и у већини профитабилних спортова, у пром реду у кошарци.

[10]

Пише: Бранислав Ристивојевић
понедељак, 29 септембар 2014 10:25

Неки нови монополи су у најави.

[\[11\]](#)

Нажалост, и све три гране власти могу да се монополишу, а у Србији је та појава нарочито изражена. **Извршна власт:** а) Амерички и енглески амбасадор су монополисали место српског председника владе; б) Остали амбасадори и белосветске финансијско-лихварске институције (ММФ, Светска банка итд.) су монополисали министарске положаје; в) Тајкуни самостално или њихове лобистичке групе су монополисали места директора јавних предузећа; г) Странке су монополисале радна места у јавним предузећима и другим државним институцијама, итд.

Законодавна власт

: а) амбасаде и невладине организације су монополисале законодавни поступак у сфери правосуђа и државне управе;

[\[12\]](#)

б) транснационалне компаније и тајкуни (или ови субјекти заједно) су монополисале законодавни поступак у сфери привреде и производње;

[\[13\]](#)

итд.

Судска власт

: Правосудна академија је монополисала судске и тужилачке положаје.

[\[14\]](#)

Специјалне правосудне институције и њихови носиоци су монополисале кривични прогон и суђења за организовани криминал и ратне злочине. Преко њих значајан утицај и монополисање ових суђења, када за то имају интерес, врше страни политички фактори.

[\[15\]](#)

На крају стижемо и до још једне групе монополиста који овим механизмом паразитирају на народној грбачи – нотароша. Има овде два монопола. Први и мање значајан јесте монопол у нотарошку корист на право да се склапају одређени уговоре и исправе. Ово право одузето је грађанима или њиховим заступницима (било они адвокати или не). Сада грађанин не може, као што је раније могао, да сам напише уговор и да га сам овери у суду како би избегао да плаћа услуге професионалне правне помоћи. Сад мора на оверу код нотароша који је ексклузивно овлашћен да саставља одређене уговоре и

Пише: Бранислав Ристивојевић
понедељак, 29 септембар 2014 10:25

исправе, а он ће грађанину одбити те акте који је овај сам саставио. Јер је његово ексклузивно право да га оверава па док не пристанеш да ти га он састави (да би ти наплатио и ту услугу, а не само оверу) неће ти га оверити. На то има монопол.

Други и далеко значајнији је у узурпирању надлежности судске гране власти. Нотароши имају ексклузивно право да поступају у одређеним случајевима по правилима судских поступака (парнични, ванпарнични, извршни). Ово право је законом пренето (уз сумњу да је преношење противуставно [\[16\]](#) по више основа [\[17\]](#)) на приватна лица – нотароше. До сада су те надлежности имали судови, а држава је за њихово ангажовање наплаћивала таксу у корист буџета. Сада то раде нотароши који у своје име наплаћују награду у корист својих новчаника и још, имају право на накнаду трошкова. Тако имамо ситуацију да уместо да држава наплаћује таксе, сада таксе наплаћују нотароши у виду своје награде и накнаде трошкова. При свему томе нису само нотароши монополисали овај посао него су и ограничили број појединаца који обављају ову професију у појединим срединама! Значи да се већ монополисана надлежност у корист одређене професије додатно монополише ограничавањем круг појединаца који могу да је обављају. Нпр. у Новом Саду их има 9. Само 9 људи наплаћују у своју личну корист апсолутно сваку оверу документа за 400.000 људи колико живи у Новом Саду! Израчунајете сами колико је ово богатство. Овакав монопол у Србији прижељкује врло вероватно и амерички амбасадор.

Монополи који уништавају Србију - нотароши су само врх леденог брега

Пише: Бранислав Ристивојевић
понедељак, 29 септембар 2014 10:25

